

Дзюбан Д. М. – студент

Науковий керівник – доц. Н. В. Бутко

Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

За міжнародними стандартами для оцінки ефективності автоматизованої обліково-аналітичної системи використовують наступні показники: внутрішньої норми дохідності; чистого приведеного доходу; рентабельності; строку окупності. В умовах ринку при цінових умовах, що змінюються, показник строку окупності є одним з головних для підприємств малого та середнього бізнесу. Визначається на основі величини капітальних витрат за періодами розробки програмного продукту та величини фактичних чи прогнозних доходів [1, с. 42].

Використання традиційних методів оцінки ефективності автоматизації обліково-аналітичних процесів дає можливість аналізувати складні процедури – оцінку чуттєвості, беззбитковості, розміру доданої вартості та ін.

Під час визначення ефективності використання інформаційних систем (ІС) слід враховувати низку економічних показників (рис. 1).

Рис.1. Показники ефективності використання інформаційних систем

Багато підприємств, що функціонують на території України, автоматизували основні бізнес-процеси, такі як: управління складом, товарооборотом, взаємними розрахун-

ками, ціноутворенням за допомогою простих спеціалізованих інформаційних систем. Однак для вирішення завдань, пов'язаних зі стратегічним плануванням, мінімізацією витрат обігу, підвищенням ефективності використання торгових площ та управлінням стратегічним потенціалом потрібні нові ІТ-технології управління виробництвом та обліку господарської діяльності.

Для вибору необхідної автоматизованої системи обліку варто проводити оцінку вибору відповідної системи для підвищення ефективності діяльності в цілому на підприємстві.

Оцінка проекту впровадження інформаційних систем має бути спрямована, передусім, на аналіз потенційної вигоди для підприємства, а, отже, на реалізацію проекту, що дозволить максимально збільшити саме цю вигоду.

Існує досить велика кількість методів оцінки ефективності інвестицій у ІТ-проекти, які можна застосувати і для оцінки інвестицій у проект автоматизації систем обліку і аналізу підприємств (рис. 2).

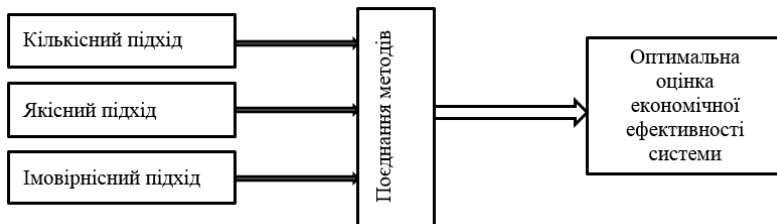

Рис. 2. Групування підходів до оцінки ефективності нововведення

Оскільки вигоди і витрати не збігаються у часі, критерій економічної ефективності потребує врахування минулих, теперішніх та майбутніх витрат і вигод, тому економічний результат і витрати слід звести до теперішньої або майбутньої вартості.

Науковці Г. І. Башнянина та І. М. Копича дотримуються думки, що економічний ефект застосування інформаційних технологій в обліку й аналізі пов'язують з «підвищенням на-

ціонального доходу, а соціальний ефект – із задоволенням матеріально-соціальних потреб людини» [2].

Економічний ефект визначається як різниця між величиною економічної вигоди та сумою плати за продукт [3]. Як наслідок показник економічної ефективності розраховується:

$$Ke = \frac{\Delta\Pi_{пор}}{\Sigma B_{оао}}, \quad (1)$$

де $\Delta\Pi_{пор}$ – річний приріст прибутку після здійснення організаційних робіт;

$B_{оао}$ – сума витрат на організацію автоматизованого обліку і аналізу.

Отже, в умовах інформаційних технологій керівництво та власники підприємств зацікавленні в об'єктивній та систематичній оцінці ефективності автоматизації обліково-аналітичних систем, що полягає в співставленні результатів з витратами на впровадження та експлуатацію.

Література:

1. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
2. Башнянин Г. І., Копич І. М., Чупик І. О. Мікроекономічні ринкові системи: метрологічні проблеми аналізу ефективності функціонування. Львів: ЛКА, 2001. 182 с.
3. Дерій В. Г. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні. Бухгалтерський облік і аудит. 2008. № 4. С. 7–11.